

Harri Hietala – Mikko Hurmalainen – Keijo Kaivanto

TYÖSOPIMUS JA EHDOT ERITYIS- TILANTEISSA

Alma Talent
2017 Helsinki

Copyright © 2017 Alma Talent Oy ja tekijät
Yhteistyössä Lakimiesliiton Kustannus

ISBN 978-952-14-3107-4
ISBN 978-952-14-3108-1 (verkkokirja)

Kansi: Sirpa Puntti
Taitto: Marja-Leena Saari

Paino: BALTO print 2017 Liettua

Anna palautetta kirjasta: protoimitus@almamedia.fi

SISÄLLYS

Esipuhe	5
Lyhenteet	11
Johdanto	13
Miksi kirja on kirjoitettu?	13
Erityisten ehtojen tarve erilaisissa työsopimuksissa ja työsuhteen aikana.....	13
Kirjan aiheiden käsittely	14
Erityisehtojen käsittelytapa	15
1 Työsopimussuhde vai muu sopimussuhde	17
1.1 Työsuhteen määritelmä	17
1.2 Itsenäinen yrittäjä vai työsuhde	20
1.3 Toimitusjohtajat ja muut johtavassa asemassa olevat	21
1.4 Työn tekeminen omaan lukuun	22
1.5 Lailla säädetty poikkeukset työsopimuslain soveltamis- alasta	23
2 Normihierarkia, työehtosopimusten merkitys ja vakuuttamisvelvoitteet	27
2.1 Työsuhteen normiston soveltamisjärjestys	27
2.2 Tulkintaperiaatteet	28
2.3 Työehtosopimusten vaikutus	31
2.4 Vakuuttamisvelvoitteet	39
2.5 Sosiaaliturva	39
2.6 Työttömyysturva	40
3 Työsopimuksen perussisältö ja laeista suoraan tulevat perustyöehdot	43
3.1 Työsopimuksen vähimmäissisältö	43
3.2 Työnteon keskeiset ehdot työsopimuslain 2 luvun 4 §:n mukaan.....	44

3.3	Työntekijän työsopimuslaista johtuvat velvollisuudet . . .	52
3.3.1	Yleistä	52
3.3.2	Työntekijän yleiset velvollisuudet	52
3.3.3	Työturvallisuus	53
3.3.4	Kilpaileva toiminta	53
3.3.5	Liike- ja ammattisalaisuudet	55
3.4	Työnantajan velvollisuudet	57
3.4.1	Työsopimuslain yleisvelvoite sekä tasapuolinen kohtelu ja syrjäntäkielto	57
3.4.2	Yhdenvertaisuuslaki	59
3.4.3	Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta	66
3.4.4	Palkanmaksua koskevia erityissäännöksiä	70
3.4.5	Työturvallisuus	73
3.4.6	Perhevapaat	73
3.4.7	Opintovapaa ja vuorotteluvapaa	74
3.4.8	Työaikalaki	74
3.4.9	Vuosiloma	80
3.4.10	Lomauttaminen	92
3.5	Työsuhteen päättymisen	97
3.5.1	Yleiset säännökset työsopimuksen päättämisestä	97
3.5.2	Työsopimuksen irtisanominen työntekijästä johtuvasta syystä	101
3.5.3	Työsopimuksen purkaminen	110
3.5.4	Työsopimuksen päättäminen taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla	120
3.5.5	Työsopimuksen päättämisen erityistilanteet	132
3.5.6	Työsopimuksen päättäminen menettelynä ja perusteettoman päättämisen seuraamukset	137
3.5.7	Työtodistus	142
4	Työsopimuksen tekeminen ja erityisehdot	144
4.1	Aikasidonnaisuus	144
4.1.1	Määräaikainen työsopimus	144
4.1.2	Osa-aikainen työsopimus	148
4.1.3	Nollatyösopimus	152
4.1.4	Sijaisen työsopimus	154
4.1.5	Kausityöntekijä	155
4.2	Erityisehto irtisanomisessa, sekatyypinen työsopimus	156

4.3	Ikä ja sen vaikutus työsopimussuhteeseen	157
4.4	Koulutus	159
4.4.1	Harjoittelija	159
4.4.2	Oppisopimus	160
4.4.3	Opintovapaa	162
4.5	Lähipiiri	165
4.5.1	Perheyritys	165
4.5.2	Lähisukulainen työsuhteessa	167
4.6	Työn itsenäisyys ja vastuu	168
4.7	Työskentelypaikka	173
4.7.1	Etätö	173
4.7.2	Kotona tehtävä työ	176
4.8	Työnjohto-oikeus	178
4.9	Työaikajärjestelyt	181
4.9.1	Työaikapankista sopiminen	181
4.9.2	Liukuva työaika	186
4.9.3	Keskimääräisestä työajasta sopiminen	188
4.10	Ammatin luonne	191
4.11	Kansainvälisyys	199
4.12	Tulossidonnainen työsopimus	205
4.13	Riskien hallinta	208
4.13.1	Kilpailukiello	208
4.13.2	Salassapito	212
4.13.3	Vähimmäispalveluaika	214
4.13.4	Kustannusvastuu ja kustannusriskit	216
4.13.5	Testit	216
4.13.6	Veroriskit	217
4.13.7	Sähköposti	218
4.13.8	Tietosuoja	219
4.13.9	Rekrytointikiello ja houkuttelukiello	220
4.13.10	Työsuhdekeksinnöt	221
4.13.11	Tekijänoikeudet	223
4.13.12	Koeaika	224
4.14	Työn vähentyminen	227
4.15	Poissaolot	228
4.16	Yritysjärjestelyt	243
4.17	Rahoitus	249
4.17.1	Apurahatyöntekijä	249
4.17.2	Ulkopuolinen rahoitus työsuhteessa	251

4.18 Työsuhteen päättymisen ja työsuhteen ehtojen muuttaminen	253
4.18.1 Työsuhteen päättymissopimus (mm. eropakettisopimus)	253
4.18.2 Irtisanomisaikaa koskeva sopimus	254
4.18.3 Eläkejärjestelyt	256
4.18.4 Osa-aikaistaminen	257
4.18.5 Koulutuksesta ja valmennuksesta sopiminen ...	258
4.18.6 Työsuhteen ehdon muuttamisesta sopiminen ...	259
4.18.7 Työvelvoitteesta sopiminen irtisanomisaikana ..	262
4.18.8 Korvauksista sopiminen	263
LIITE	
Työsopimuslaki 26.1.2001/55	265
Asiahakemisto	293